

*‘De krachten gebundeld
voor een veilig en leefbaar Heuvelland’*

Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2020-2023

gemeente Eijsden-Margraten
gemeente Gulpen-Wittem
gemeente Meerssen
gemeente Vaals
gemeente Valkenburg aan de Geul

Mei 2020

Meerssen

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	1
1.	Inleiding	2
2.	Uitgangssituatie	3
3.	Bovenlokale prioriteiten	6
3.1	Prioriteit 1: Samenwerken op het snijvlak van zorg & veiligheid	6
3.2	Prioriteit 2: Veilig toerisme, recreatie en evenementen	7
3.3	Prioriteit 3: Ondermijnende criminaliteit een halt toeroepen	9
4.	Strategische thema's	11
4.1	Veilige en leefbare kernen	11
4.2	Jeugd en veiligheid	12
4.3	Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit	13
4.4	Drugsoverlast	13
4.5	Veiligheid rond het uitgaan	14
4.6	Overige veiligheidsthema's	15
5.	Organisatie	16
5.1	De rode draad in onze aanpak	16
5.2	Zo willen we samenwerken	16
5.3	Bestuurlijke en ambtelijke coördinatie	17
5.4	Beleidscyclus en verantwoording	18
5.5	Begroting	18
	 Bijlage 1: Veiligheidsvelden en -thema's van Kernbeleid Veiligheid	 19
	Bijlage 2: Uitkomsten veiligheidsanalyse	20
	Bijlage 3: Gehanteerde afkortingen	25

1. Inleiding

Voor u ligt het gezamenlijke Integraal Veiligheidsplan van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Dit IVP beschrijft de koers van de Heuvelland-gemeenten op het beleidsterrein veiligheid in de periode 2020-2023.

Het motto van dit beleid luidt: *‘De krachten gebundeld voor een veilig en leefbaar Heuvelland’*.

We willen met dit integrale veiligheidsplan een stevige basis leggen voor samenwerking. Dit is wenselijk en noodzakelijk: de veiligheidsopgaven in onze gemeenten worden complexer en hebben veel overeenkomsten. Het zijn vraagstukken die vaak gemeentegrenzen overschrijden en daarom een gezamenlijke, eenduidige inzet vereisen. Als Heuvellandgemeenten kunnen we elkaar versterken bij het aanpakken van bedreigingen: door samen keuzes te maken en een doordachte aanpak te volgen, door taken te verdelen en de werkdruk te verlichten. Daarmee winnen we aan slagkracht, effectiviteit en efficiëntie. Tegelijkertijd blijven lokale eigenheid en maatwerk onderscheidende kwaliteiten van de uitvoering.

Hoewel we met dit beleid kiezen voor vernieuwing – door als vijf Heuvellandgemeenten voor het eerst samen een IVP te maken – blijven we het bestaande bestuurlijke ‘radarwerk’ ondersteunen. Zo sluit het veiligheidsplan aan op de strategische keuzes van alle vijf gemeenten (vastgelegd in collegeprogramma’s) en op beleid van het sociaal domein en andere domeinen. Ook bevestigen we onze relaties met bovenlokale uitvoeringspartners – van politie en brandweer tot en met bedrijfsleven. Zo zijn de keuzes in dit Integraal Veiligheidsplan mede gebaseerd op kaders uit het Beleidsplan Politie Limburg, het Regionaal Beleidsplan van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, en het Meerjarenbeleidsplan van de Brandweer Zuid-Limburg.

De prioriteiten binnen dit beleid zijn in een eerder stadium getoetst via sessies met raads- en/of collegeleden en met ambtenaren vanuit verschillende beleidsdomeinen. Hierin hebben de gemeenten verschillende keuzes gemaakt. De uitkomsten van alle toetsmomenten zijn in dit beleid verwerkt. We verwijzen naar de oplegnotitie bij dit plan voor onder meer de actuele cijfers van 2019.

Met alleen een beleidsplan zijn we er natuurlijk niet. Aan dit IVP is dan ook een uitvoeringsprogramma gekoppeld: het *Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid Heuvelland 2020-2023*. Waar het IVP het strategische kader vormt, met doelstellingen, uitgangspunten en hoofdlijnen van aanpak, werken we in het uitvoeringsplan de inzet concreet uit, op basis van de keuzes die in het IVP zijn gemaakt. Het UVP wordt overkoepelend voor alle vijf gemeenten gemaakt, met ruimte voor eigen invulling voor elke gemeente. Na goedkeuring van het gezamenlijke IVP in de raden volgt het UVP, dat voor elke gemeente door het college zal worden vastgesteld.

Opzet van het beleidsplan en leeswijzer

Voor de voorbereiding en opzet van dit IVP hebben we gebruik gemaakt van de VNG-methode *Kernbeleid Veiligheid* (ed. 2017, VNG). Deze methode definieert het complete veiligheidsterrein in termen van vijf overkoepelende veiligheidsvelden, met elk onderliggende thema’s.

- In hoofdstuk 2 schetsen we de uitgangssituatie: het actuele veiligheidsbeeld van het Heuvelland, met kenmerken per gemeente vanuit veiligheidsperspectief.
- In hoofdstuk 3 benoemen we de gezamenlijke prioriteiten van de Heuvelland-gemeenten. Van elk van deze bovenlokale prioriteiten hebben we de beleidshoofdlijnen, samenwerkingspunten en ambitie aangegeven.
- In hoofdstuk 4 geven we aan welke veiligheidsthema’s eveneens belangrijk zijn maar waarvan de aanpak in essentie ongewijzigd blijft. Deze noemen we strategische thema’s.
- In hoofdstuk 5 gaan we in op de organisatie van het beleid, dat wil zeggen: wat is de rode draad in onze aanpak, hoe geven we de samenwerking (op hoofdlijnen) vorm en hoe leggen we verantwoording af.
- Tot slot treft u bij dit beleidsplan drie bijlagen. Dit zijn:
 - de indeling de veiligheidsvelden en -thema’s volgens het Kernbeleid Veiligheid
 - de uitkomsten van de veiligheidsanalyse, schematisch weergegeven,
 - een lijst van gehanteerde afkortingen.

2. Uitgangssituatie

2.1 Algemene karakteristieken Heuvelland-gemeenten

Vanuit het perspectief van 'veiligheid' kunnen we een beknopte karakterisering per gemeente maken:

- Eijsden-Margraten: grensligging, dicht bij de grote steden Maastricht en Luik, goede infrastructurele ontsluiting via de A2.
- Gulpen-Wittem: stevig toerisme- en recreatie accent, veel buitengebied met beperkt 'zicht', dichtbij meerdere landsgrenzen.
- Meerssen: sterk gericht op Maastricht, deels een forenzen-karakter, kleine kernen met goede voorzieningen, meerdere autosnelwegen.
- Vaals: groot grensgebied, zeer nabij stad en stadsregio Aken met meer dan een half miljoen inwoners.
- Valkenburg aan de Geul: zeer krachtig horeca- en toerismeprofiel, met groot aantal toeristische voorzieningen en evenementen.

2.2. Uitkomsten inventariserend onderzoek

Ter voorbereiding van dit IVP is in de vijf gemeenten een inventariserend onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek richtte zich zowel op het huidige veiligheidsbeeld als op de huidige aanpak van veiligheidsvraagstukken. We hebben hiervoor de VNG-methode *Kernbeleid Veiligheid* gehanteerd, waarin vijf veiligheidsvelden en onderliggende thema's zijn benoemd (zie bijlage 1). In het onderzoek zijn ambtenaren en bestuurders vanuit verschillende veiligheidsdomeinen, en externe partners bevroegd. Ook hebben we veiligheidscijfers en documenten geanalyseerd. In bijlage 2 vindt u een overzicht van alle uitkomsten van de inventarisatie.

Per veiligheidsveld benoemen we hier de belangrijkste bevindingen van het inventariserend onderzoek.

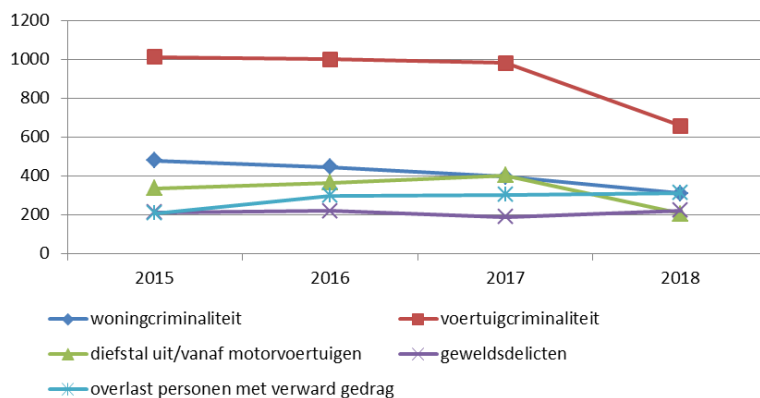
NOOT: ook thema's die hieronder niet expliciet aan bod komen, hebben evengoed een plek in dit integrale beleidsplan. Alle thema's komen achtereenvolgens in de hoofdstukken 3 en 4 aan de orde.

Veiligheidsveld 1: veilige woon- en leefomgeving

Het eerste van vijf veiligheidsvelden gaat over veiligheid in relatie tot de alledaagse woon- en leefomgeving van mensen. Denk hierbij aan overlast, zoals woonoverlast of overlast van personen met verward gedrag, en aan vormen van criminaliteit, zoals woninginbraak, fietsendiefstal, geweld.

Belangrijkste bevindingen:

- De criminaliteitscijfers voor dit veld zijn in hoofdlijn positief. Het totaal aantal aangiften van *woningcriminaliteit* is behoorlijk afgenomen in de periode 2015-2018. De voorlopige cijfers over 2019 laten een beperkte stijging zien tot een niveau onder dat van eerdere jaren. Hetzelfde patroon zien we bij *voertuigcriminaliteit* (zoals auto- en fietsendiefstal), met een substantiële afname in 2015-2018 en – op basis van de voorlopige cijfers – een beperkte stijging in 2019. 'Diefstal uit/vanaf auto' wijkt af van dit patroon: het aantal aangiften van dit delict wisselt sterk per jaar. Afgezet tegen het aantal inwoners ligt het aantal misdrijven in het Heuvelland lager dan op veel andere plekken in Nederland, zeker in vergelijking met verstedelijkt gebied. Eijsden-Margraten en Valkenburg aan de Geul kennen verhoudingsgewijs wat meer aangiften. In Eijsden-Margraten spelen de grensligging en goede ontsluiting waarschijnlijk een rol; bij Valkenburg aan de Geul het grote aantal bezoekers/toeristen.
- Het aantal *geweldsincidenten*, zoals mishandeling en bedreiging, blijft sinds 2015 vrij stabiel en ligt verhoudingsgewijs laag. In Valkenburg aan de Geul doen zich de meeste incidenten voor. Dit 'uitgaansgeweld' is te relateren aan het grote aantal bezoekers en de vele horeca in Valkenburg.
- Het aantal incidenten van *overlast van personen met verward gedrag* (de zogenoemde 'E35-meldingen') is na 2015 sterk toegenomen maar lijkt zich sinds 2017 te stabiliseren. Op veel plekken in Nederland is sprake van toename van deze meldingen. Dit wordt veroorzaakt door veranderingen in het zorgstelsel, in het bijzonder doordat zorg steeds meer buiten instellingen wordt georganiseerd (extramuralisatie): hierdoor wordt de samenleving directer geconfronteerd met GGZ-vraagstukken. Dit complexe proces én de doorwerking ervan in onder meer overlastcijfers zijn nog niet uitgekristalliseerd: gemeenten en partners werken hard aan een juiste en effectieve aanpak van vraagstukken rondom zorg en veiligheid.

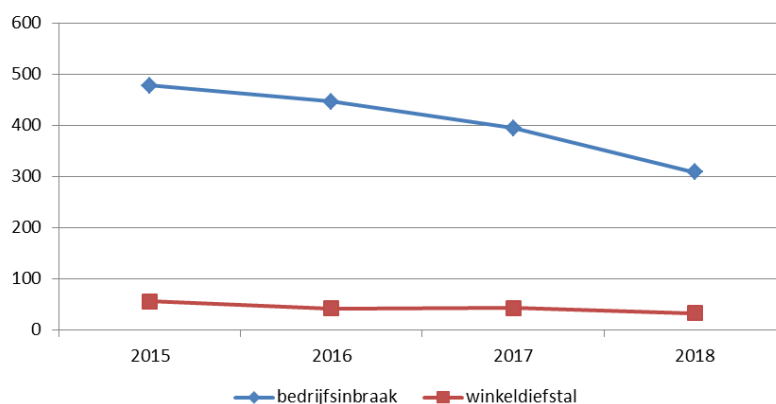
Figuur 2.1: Aangiften/meldingen 2015-2018 (bron: politieregistratie)

Veiligheidsveld 2: bedrijvigheid en veiligheid

Hierbij gaat het over sociale veiligheid (mate van overlast, geweld, criminaliteit) die wordt ervaren rondom winkelgebieden, bedrijventerreinen, horeca en evenementen.

Belangrijkste bevindingen:

- Het aantal aangiften van *bedrijfscriminaliteit* (onder meer bedrijfsinbraak en winkeldiefstal) is afgenomen in 2015-2018. In 2019 zien we, op basis van de voorlopige cijfers, een beperkte stijging. Bedrijfsinbraak komt in Eijsden-Margraten en Valkenburg aan de Geul wat meer voor dan in de andere Heuvelland-gemeenten. Verklarende factoren zijn opnieuw de goede ontsluiting (Eijsden-Margraten), respectievelijk het grote aantal bezoekers/toeristen (Valkenburg aan de Geul).
- In het Heuvelland vindt jaarlijks een groot aantal *evenementen* plaats, zowel in de kernen als in het buitengebied (denk aan fietsevenementen). Dit kan leiden tot overlast en onveiligheid, in het bijzonder *verkeersoverlast* en *geluidsoverlast*. Cijfermatig zien we meer verkeersoverlast sinds 2015; op basis van kwalitatieve observaties kunnen we dit mede toeschrijven aan evenementen. Het aantal officiële meldingen van (geluids)overlast is klein - in totaal circa 10 per jaar - maar dit lijkt het topje van de ijsberg. Doordat we in dit IVP politiecijfers hanteren, is dit cijfer lager dan de werkelijkheid. (We maken geen gebruik van gemeentecijfers omdat elke gemeente anders met meldingen omgaat. Het streven is dan ook een uniform meldingssysteem waarbij de cijfers veelzeggender zijn.) Het totaalbeeld is dat blijvende aandacht en inzet nodig zijn voor een goede balans tussen economische voordelen van evenementen en de veiligheid en leefbaarheid tijdens die evenementen.
- Valkenburg aan de Geul kent een sterke concentratie van *horeca*. Op allerlei manieren wordt ingezet op de beheersing van veiligheid en overlast rond het uitgaan. Het aantal overlastmeldingen bij de politie is, ook hier, gering. Willen we dit vasthouden, dan blijven aandacht en inzet nodig op dit thema.

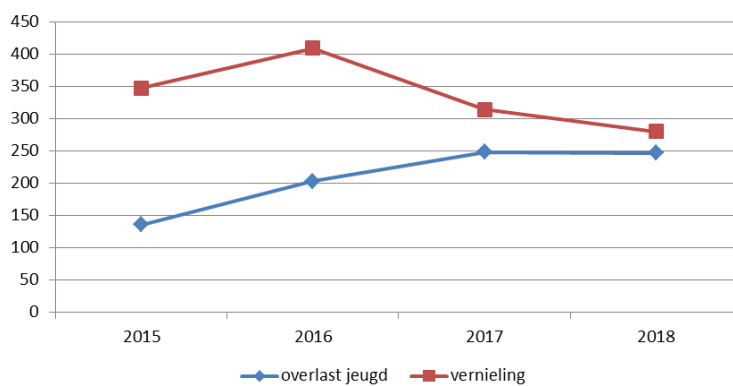
Figuur 2.2: Aangiften 2015-2018 (bron: politieregistratie)

Veiligheidsveld 3: jeugd en veiligheid

Hierbij gaat het onder meer om jeugdoverlast en -criminaliteit, evenals jeugd, alcohol- en drugsgebruik.

Belangrijkste bevindingen:

- Het totaal aantal meldingen van *jeugdoverlast* is toegenomen sinds 2015. De overlast concentreert zich rond specifieke locaties (groepen) en kan sterk wisselen in de tijd. Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg aan de Geul zien wat meer meldingen dan Gulpen-Witttem en Vaals. Bij Meerssen en Valkenburg aan de Geul houdt dit waarschijnlijk verband met de aanwezigheid van een voortgezet onderwijsinstelling. Gulpen-Witttem heeft ook een voortgezet onderwijsinstelling. In Valkenburg speelt daarnaast het horeca-aanbod een rol. Soms wordt overlast venijnig en plegen betrokken jongeren gewelds- en/of vermogensdelicten. Deze groepsproblematiek is lokaal-specifiek en wordt lokaal aangepakt.
- Risico's rond *alcohol- en drugsgebruik* hebben onze blijvende aandacht. We focussen op preventie, in samenwerking met onderwijs, horeca en andere partners. Beschikbare cijfers over alcohol- en drugsgebruik (Gezondheidsatlas Zuid-Limburg 2015; een nieuwe atlas is in voorbereiding) laten voor het Heuvelland geen opvallende afwijkingen zien ten opzichte van andere gemeenten.

Figuur 2.3: Aangiften/meldingen 2015-2018 (bron: politieregistratie)

Veiligheidsveld 4: fysieke veiligheid

Dit omvat onder meer verkeersveiligheid, brandveiligheid, en rampenbestrijding en crisisbeheersing. Op dit vlak zijn geen uitgesproken aandachtspunten uit het onderzoek naar voren gekomen. Update mei 2020: vanaf maart 2020 zijn we ook in Nederland geconfronteerd met de Coronacrisis. Sindsdien voert fysieke veiligheid veruit de boventoon.

Veiligheidsveld 5: integriteit en veiligheid

Bij dit veiligheidsveld horen onder meer ondermijnende criminaliteit en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

Belangrijkste bevindingen:

- *Ondermijnende criminaliteit* is georganiseerde criminaliteit (zoals druggerelateerde criminaliteit) die verweven is met legale structuren of daar gebruik van maakt. Dergelijke verweving tast de fundamenteën van onze samenleving aan. Gemeenten en partners werpen barrières op tegen ondermijning door het ontwikkelen en inzetten van juridische hulpmiddelen, door de bestuurlijke weerbaarheid te verstevigen en de maatschappelijke weerbaarheid tegen georganiseerde criminaliteit te stimuleren. Onze inzet richt zich op het tegengaan van drugshandel en -productie, fraude en witwassen, mensenhandel en arbeidsuitbuiting. Via 'ondermijningsbeelden' ontstaat een beter zicht op de aard en omvang van deze fenomenen. Er zijn voldoende aanwijzingen dat óók het Heuvelland ermee te maken heeft en dat een integrale en intensieve aanpak nodig is.

3. Bovenlokale prioriteiten

Op basis van de uitkomsten van de inventarisatie hebben we gezamenlijk drie prioriteiten geselecteerd die een bovenlokale aanpak vereisen. Dit zijn:

1. *Samenwerken op het snijvlak van zorg & veiligheid*
2. *Veilig toerisme, recreatie en evenementen*
3. *Ondermijnende criminaliteit een halt toeroepen.*

Op deze drie thema's willen we als Heuvelland-gemeenten samen onze aanpak intensiveren. Het doel is om in 2023 een verbeterd en stabiel veiligheidsbeeld te realiseren.

In dit hoofdstuk werken we de drie bovenlokale prioriteiten op hoofdlijnen uit. U vindt per thema de hoofdlijnen van de aanpak, de aanknopingspunten voor samenwerking en verbinding, en de ambitie voor 2023. De verdere uitwerking van de inzet per thema volgt in het *Uitvoeringsplan 2020-2023*.

3.1 Prioriteit 1: Samenwerken op het snijvlak van zorg & veiligheid

Het zwaartepunt ligt bij dit thema op overlast, en soms geweld, in complexe sociale situaties rondom individuen of gezinnen. Overlast kan betrekking hebben op geluid, stank, verloedering of verbale uitingen. Psychische factoren spelen vaak een rol, net als alcohol en/of drugs. Zowel de veiligheid van de personen zelf als die van omwonenden en de omgeving kan in het gedrang zijn. Dit soort complexe, soms snel escalerende situaties kunnen een stevige wissel trekken op de veiligheid en leefbaarheid van onze kernen. Net als elders in Nederland komt dit fenomeen steeds vaker voor en is verhoogde aandacht nodig. Een verklaring voor de toename ligt mogelijk in de genoemde extramuralisatie van de zorg en de steeds complexer wordende samenleving, waarin kwetsbare personen eerder buiten de boot vallen.

Hoofdlijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Vroegtijdig, integraal en effectief werken.* We willen de problematiek zo klein mogelijk houden en de kracht van de gemeenschap zo goed mogelijk benutten. Daarom pakken we zaken waar mogelijk 'dichtbij huis', dichtbij en samen met inwoners, op. Waar dat nodig is, schalen we op. In dat geval zijn de professionals aan zet om toe te werken naar een beheersbare situatie, waarna de samenleving weer meer het initiatief kan hebben.
- *Voelsprietten in en verbinding met onze gemeenschappen.* Consulents, Boa's Sociaal Domein en andere eerste lijns-professionals onderhouden de contacten in de samenleving. Complexe cases schalen we op naar vormen van multidisciplinair overleg en indien nodig naar het Veiligheidshuis. In elke casus werken we toe naar een persoons- en gezinsgerichte aanpak, op het snijvlak van zorg en veiligheid.
- *Zorgen voor een goed werkende keten.* De gemeenten zorgen ervoor dat de keten optimaal functioneert. 'De keten' omvat hier het Veiligheidshuis, sociale teams, en integrale veiligheidsoverleggen (in wisselende samenstelling en frequentie). Aandachtspunten zijn: tijdig op- en afschalen, casus- en procesregie, triage-afspraken en informatiedeling. Uiteraard met inachtneming van de geldende privacyregels.
- *Voorbereiding op acute sociale crises.* Gemeenten voorzien in crisisinterventie en –opvang en zorgen ervoor dat benodigde faciliteiten voorhanden zijn: denk bijvoorbeeld aan de Psycholance voor vervoer van verwarde personen. Betrokken ambtenaren en bestuurders zijn goed voorbereid.
- *Integraal werken aan zorg & veiligheid.* Er is nauwe afstemming en uitwisseling met gerelateerde taken zoals nazorg ex-gedetineerden, maatschappelijke opvang, aanpak huiselijk geweld en verslavingszorg. Bij specifieke thema's als overlast van personen met verward gedrag, hanteren we een toegesneden aanpak.
- *Uitwisseling en overzicht.* De gemeenten houden 'voeling' met casuïstiek en effectiviteit van de aanpak door uitwisseling met professionals in de keten. Hierdoor kunnen we trends in problematiek en aanpak verbinden met ondersteunend beleid en maatregelen. Ook kunnen we zo beter werken aan de verbinding van zorg en veiligheid.

Aanknopingspunten voor samenwerking en verbinding

Zo willen we samenwerken rondom deze prioriteit:

- *Het basisinstrumentarium inregelen en op peil houden:*
 - Implementatie Wet Verplichte GGZ
 - Wet aanpak Woonoverlast (alleen bij zeer ernstige inbreuk op veiligheid en leefbaarheid).
 - Woonwagenlocaties.
- *Informatie, overleg, organisatie en innovatie:*
 - Inrichten van lokaal casusoverleg rond complexe casuïstiek, overlastsituaties
 - Introductie van functionarissen op het snijvlak van meerdere domeinen, zoals 'Beweegmakelaars', Boa's Sociaal Domein
 - Versterken informatiepositie over trends en effectiviteit van de drie decentralisaties (3D-aanpak), zoals via Managementrapportages
 - Kompas 'Verbinding Zorg & Veiligheid': werkvormen om de verbindingen tussen de domeinen Veiligheid en Zorg (en Participatie) op peil te houden, rond meerdere thema's.
- *Bovenlokale/regionale aanpak en ontwikkelingen:*
 - Implementatie Meldcode
 - Doorontwikkeling Nazorg Detentie
 - Ambulantisering (streven naar zo veel mogelijk behandelen in thuisomgeving) GGZ.

Samenwerken op het snijvlak van zorg & veiligheid

Ambitie 2023:

Het In stand houden van een infrastructuur van samenwerkende professionals en passende voorzieningen om ervoor te zorgen dat de veiligheid van en rond personen en gezinnen in alle gevallen op peil is of dat zo snel mogelijk weer wordt. Deze infrastructuur sluit aan op de mogelijkheden van de samenleving zelf en maakt hier zo goed mogelijk gebruik van.

3.2 Prioriteit 2: Veilig toerisme, recreatie en evenementen

Onze gemeenten beschikken bij uitstek over een robuust toeristisch en evenementenprofiel: jaarlijks doen vele tienduizenden toeristen het Heuvelland aan en vinden er veel grote evenementen plaats. De toerisme- en evenementensector draagt veel bij aan de levendigheid en vitaliteit van onze kernen en buitengebied. Dit is van grote sociale en economische betekenis voor onze gemeenten en inwoners. Tegelijk brengen deze kwaliteiten veiligheidsrisico's met zich mee – op het vlak van openbare orde, fysieke veiligheid (denk aan brand- en verkeersveiligheid), overlast, en alcohol- en drugshandhaving. Om optimaal te kunnen blijven profiteren van genoemde kwaliteiten, moeten we de veiligheidsvoorwaarden scherp blijven bepalen en inregelen. Dat is de inzet van dit veiligheidsbeleid.

Hoofdpijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Balans tussen vitaliteit en veiligheid.* De balans tussen economische vitaliteit en veiligheid is per definitie dynamisch: ze varieert met maatschappelijke veranderingen. Toch blijft die balans ons leidend kompas, als het gaat om dit thema. We zijn hierover permanent in gesprek met veiligheidspartners, ondernemers en inwoners. We borgen dit bewustzijn in onze ambtelijke en bestuurlijke organisatie.
- *Verantwoordelijkheid primair bij ondernemers.* Toerisme- en evenementenondernemers dragen de eerste verantwoordelijkheid voor de veiligheid van hun voorzieningen en aanbod. Als gemeenten dragen we dit standpunt actief en consistent uit wanneer we afstemmen en samenwerken met ondernemers en organisatoren. Natuurlijk verankeren we dit ook in regels en procedures.
- *Instrumenten op peil.* We zorgen ervoor dat de veiligheidsinstrumenten - beleid, regelgeving, toezicht en handhaving – op peil zijn en blijven. We creëren de vereiste randvoorwaarden, onder meer in de vorm van

capaciteit. Daarbij werken we nauw samen met de veiligheidspartners, in het bijzonder politie, Veiligheidsregio Zuid-Limburg en GHOR.

- **Evenementenbeleid.** De veiligheid rond evenementen is verankerd in evenementenbeleid en bijbehorende procedures. Belangrijke onderdelen zijn de evenementenkalender, het vergunningenproces, het veiligheidsplan, toezicht en handhaving, en verkeers- en brandveiligheid. We gaan de aanpak op onderdelen aanscherpen en procedures verstevigen, met als doel om de overlast te minimaliseren en veiligheid verder te verbeteren.
- **Samenwerking rondom alcohol- en druggebruik.** We besteden speciale aandacht aan de gezondheids- en veiligheidsrisico's rond alcohol, drugs en andere genotmiddelen. In nauwe samenwerking met ondernemers, veiligheidspartners en instellingen willen we risico's verder inperken. Maatregelen zijn voorlichting en communicatie, interventies en handhaving.
- **Publiek-private samenwerking.** PPS is bij uitstek een kenmerk van dit thema. In de processen rondom evenementen is dit duidelijk merkbaar. Ook bij recreatie en toerisme is er veelal afstemming met individuele ondernemers. We willen ons steviger organiseren om deze samenwerking nog effectiever te maken. Ook proberen we nieuwe werk- en organisatievormen in PPS uit. Hierbij zijn de elementen veiligheid, kwaliteit en vitaliteit met elkaar verbonden en in balans.

Aanknopingspunten voor samenwerking en verbinding

Zo willen we samenwerken rondom deze prioriteit:

- **Het basisinstrumentarium inregelen en op peil houden:**
 - Kwaliteit en integraal inregelen van procedures rond evenementen(vergunningen)
 - Toezicht en handhaving evenementen (Boa's). Inclusief Drank- en Horecawet (DHW)
 - Regelgeving, controle en handhaving recreatieparken
 - Implementatie (Digitaal) Nachregister.
 - Afspraken over verkeersveiligheid en borging rond evenementen.
- **Informatie, overleg, organisatie en innovatie:**
 - Integrale planvorming recreatieparken. Onderdelen zijn onder meer economische vitaliteit, herbestemming, toezicht en handhaving/interventies - ook in samenwerking met ketenpartners.
 - Visieontwikkeling en praktische doorvertaling 'Balans veiligheid & economie' rond evenementen. Onder meer concretiseren in periodiek bestuurlijk en ambtelijk overleg over risico's rond evenementen
 - Ontwikkeling publiek-private samenwerkingsvormen met evenementen-/ toerisme-ondernemers. In afstemming met veilig uitgaan-samenwerking (Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan, KVVU).
- **Bovenlokale/regionale aanpak en ontwikkelingen:**
 - Evenementenprocedures en afspraken Veiligheidsregio Zuid-Limburg
 - Verkeersveiligheidssamenwerking Heuvelland
 - Vitaliteitsmanagement recreatieparken provincie Limburg.

Veilig toerisme, recreatie en evenementen

Ambitie 2023:

Een duurzaam beheersbare veiligheid rond evenementen en toerisme, door samenwerking met - en op initiatief van – ondernemers, gebruikmakend van procedures, veiligheidschecks en instrumenten. Bij besluiten over evenementen en toerisme staat veiligheid op het eerste plan.

3.3 Prioriteit 3: Ondermijnende criminaliteit een halt toeroepen

Drugshandel en -productie, fraude en witwassen, mensenhandel en arbeidsuitbuiting, cybercrime, *outlaw motorcycle gangs* (OMG's) doen zich óók voor in het Heuvelland. De precieze aard en omvang zijn, zoals gebruikelijk bij deze fenomenen, onduidelijk. Criminele netwerken handelen veelal bovenlokaal en 'in het duister'. Er zijn diffuse verbindingen met de lokale samenleving en economie. Risico's in het Heuvelland zijn de ligging van de gemeenten in grensgebied, de goede ontsluiting en het grote, heuvelachtige (en daardoor extra onoverzichtelijke) buitengebied. Sociaaleconomische factoren, zoals werk, scholing, inkomen, sociale cohesie, spelen eveneens een rol.

Hoofdpijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Hinderen*. De essentie van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit is het hinderen en opwerpen van barrières. We kunnen met onze bestuurlijke instrumenten - beleid, regelgeving en vergunningen, toezicht en handhaving – in samenwerking met onze partners, de criminele industrie stevig verstoren. Denk bijvoorbeeld aan bewustwordingscampagnes en de inzet van flexteams.
- *Aanscherpen en inzetten*. Onze bestuurlijke instrumenten scherpen we de komende tijd aan en zetten we consequent in. Zwaartepunten zijn het BIBOB-beleid, de drank- en horecaregels (DHW), de hennepaanpak (Damocles), het prostitutiebeleid, de aanpak van OMG's, en handhaving bij kamerverhuur en recreatieparken.
- *Risicogericht toezicht en handhaving*. Het toezicht- en handavingsinstrument – zowel vanuit elke gemeente afzonderlijk als met ketenpartners - zetten we slim en risicogericht in, voor extra preventieve en repressieve effecten. Hiermee doorbreken we anonimiteit en kunnen we ondermijning verder in de weg zitten. Een voorbeeld is het sluiten van panden bij door politie geconstateerde criminele activiteit.
- *Informatiepositie*. We versterken onze gezamenlijke informatiepositie: dat wil zeggen dat we beschikbare informatie benutten, verbinden, analyseren en verrijken. Het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) ondersteunt daarbij met integrale ondermijningsbeelden (IOB's), zowel op casusniveau als op tactisch-strategisch niveau.
- *Herkenning en bewustwording*. Een effectieve bestuurlijke aanpak begint met herkenning en bewustwording van symptomen en risico's. Die herkenning en bewustwording dienen breed aanwezig te zijn, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Hier investeren we samen met partners in. Een goede informatiepositie en sterke bewustwording versterken elkaar bovendien.
- *Organisatorische voorwaarden*. We voorzien in de benodigde organisatorische voorwaarden, waaronder ambtelijke capaciteit voor coördinatie en uitvoeringstaken, specifieke expertise op het juridische vlak, en integrale programmering van de ondermijningsaanpak met alle ketenpartners.
- *Bestuurlijke weerbaarheid*. Het bestuurlijk handelen dient soeverein (ofwel niet beïnvloedbaar) te zijn. We zijn hier als gemeenten alert op en creëren randvoorwaarden voor een veilige publieke taakuitoefening en integriteit.
- *Maatschappelijke weerbaarheid*. We informeren ondernemers, inwoners en instellingen over risico's die zij lopen en hoe ze daarbij kunnen handelen. We staan in contact met 'bedreigde' branches, hebben de vinger aan de pols, en we zijn aanwezig en bereikbaar voor onze partners. Op kwetsbare locaties zoals recreatieparken of industrieterreinen versterken we positieve kwaliteiten en tendensen, onder meer via publiek-private samenwerkingsvormen zoals het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- *Ondersteunend beleid*. De aanpak van ondermijnende criminaliteit wordt ondersteund door beleid op terreinen als economie en vrije tijd, zorg, wonen, milieu en infrastructuur.
- *Partners*. Ook bij deze prioriteit zijn onze partners van wezenlijk belang. Rondom dit thema gaat het om politie, Openbaar Ministerie, RIEC, Belastingdienst, FIOD, Veiligheidsregio/regionale brandweer, en het bedrijfsleven.

Aanknopingspunten voor samenwerking en verbinding

Zo willen we samenwerken rondom deze prioriteit:

- *Het basisinstrumentarium inregelen en op peil houden:*
 - Aanpak drugshandel en –overlast: Damocles-beleid (Opiumwet 13b), APV-bepalingen
 - Beschikkingen/vergunningen: BIBOB-stelsel, exploitatie-/APV-regels
 - Helingaanpak: digitaal opkoopregister (DOR)
 - Controle en handhaving: integrale controles/interventies (Flexteam).
- *Informatie, overleg, organisatie en innovatie:*
 - Ontwikkeling en borging ‘intelligence’/lokale informatie-overleggen
 - Inzet op maatschappelijke weerbaarheid, via het economische spoor, gezamenlijke anti-ondermijningsagenda; verankering in coalities en publiek-private samenwerking
 - Ontwikkeling bestuurlijke weerbaarheid; procedures/randvoorwaarden voor integriteit, Veilige Publieke Taak
 - Communicatiestrategieën ter preventie van ondermijning.
- *Bovenlokale/regionale aanpak en ontwikkelingen:*
 - Ontwikkeling RIEC-structuur en -producten zoals Integrale Ondermijningsbeelden (IOB's), lokaal RIEC-overleg
 - Regionale aanpak/voorzieningen mensenhandel, in relatie tot nieuwe prostitutiewetgeving
 - Euregionale samenwerking en doorontwikkeling EURIEC.

Ondermijnende criminaliteit een halt toeroepen

Ambitie 2023:

Verder verkleinen van de speelruimte van ondermijnende criminaliteit, door consequente inzet van de bestuurlijke instrumenten, samen met partners. De gemeenten zijn bestuurlijk weerbaar en ondersteunen maatschappelijke weerbaarheid. Publieke en private partijen werpen samen een dam op tegen de criminele industrie.

4. Strategische thema's

Naast de drie bovenlokale prioriteiten hebben we strategische thema's benoemd. Dit zijn veiligheidsthema's waarbij intensivering niet nodig is. De huidige inzet op deze thema's is effectief en op niveau. Tegelijkertijd blijven we ook hier alert: wanneer nieuwe omstandigheden hier aanleiding toe geven, kunnen en zullen we onze aanpak aanscherpen.

Volgend uit de analyse (zie hoofdstuk 2) hebben we vijf thema's benoemd die het zwaarst wegen:

1. Veilige en leefbare kernen
2. Jeugd en veiligheid
3. Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit
4. Drugsoverlast
5. Veiligheid rond het uitgaan.

De hoofdlijnen van elk van deze vijf thema's vindt u in onderstaande paragrafen. In paragraaf 4.6 vindt u een overzicht van de overige thema's. Zoals aangegeven volgt in het Uitvoeringsplan een verdere uitwerking van de aanpak en inzet, zowel bovenlokaal als per gemeente.

4.1 Veilige en leefbare kernen

De veiligheid en leefbaarheid van de dagelijkse woonomgeving kunnen worden aangetast door verschillende factoren. Naast de thema's die al in hoofdstuk 3 aan de orde kwamen (complexe casuïstiek, recreatie/toerisme/evenementen en ondermijning) gaat het ook om eenvoudigere, basale zaken als burenruzies, woonoverlast en de kwaliteit van de woonomgeving. Ook deze vragen onze blijvende aandacht. Ze hebben invloed op de veiligheidsbeleving van inwoners en op de algehele veerkracht en vitaliteit van onze kernen.

Hoofdlijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Versteviging/doorontwikkeling burgerparticipatie.* We stimuleren de betrokkenheid van onze inwoners bij veiligheid en leefbaarheid. Hier lenen thema's op het vlak van overlast en kwaliteit van de woonomgeving zich bij uitstek voor. Dit doen we met name via kernoverleggen, bewonersplatforms en buurtnetwerken. Ook moedigen we buurtpreventie aan – in de vorm van WhatsApp-groepen of preventieteam – en ondersteunen dit op onderdelen. We zetten in op uitbreiding van de deelname aan Burgernet.
- *Wijk- en kerngericht werken.* Als we effectief willen inzetten op veiligheid en leefbaarheid van de wijken en kernen, dan vereist dit automatisch een wijk- en kerngerichte inzet. Dit vullen de in komende tijd verder in, onder meer via (Wijk)boa's.
- *Escalatiemodel burenruzie/woonoverlast.* Professionals – zoals Boa's en wijkagenten – werken zoveel mogelijk toe naar eenvoudige oplossingen vanuit de betrokkenen zelf. Waar dit niet werkt, kunnen vormen van bemiddeling worden ingezet. In hardnekkiger situaties vinden interventies plaats en zetten we bestuurlijke en andere instrumenten in.
- *Schakelen met andere thema's.* Waar nodig leggen we verbindingen met gerelateerde thema's, zoals overlast van personen met verward gedrag, ondermijning, en jeugd en veiligheid. Immers, al deze vraagstukken kunnen we tegenkomen in en rond de woonomgeving in de kernen.
- *Verbinding sociaal/fysiek.* We koppelen de inzet op sociale (overlast, gedrag) en fysieke kwaliteit (verloedering omgeving). Samen met bewoners benoemen we knelpunten in de leefomgeving en bepalen een aanpak. Dit werkt door in woonkwaliteit, sociale samenhang en subjectieve (beleefde) veiligheid.
- *Verkeersoverlast.* Er is speciale aandacht voor overlast van motoren, racefietsen en landbouwvoertuigen en bijkomende verkeers(on)veiligheid, zowel in de kernen als in het buitengebied. Vanuit het thema Veilige kernen én vanuit het thema Verkeersveiligheid (zie 4.6.) werken we aan deze problematiek.
- *Wijkgericht werken.* We versterken de wijkgerichte inzet van professionals. Dit kan bijvoorbeeld door het vormen van wijkteams onder leiding van wijkagenten en met aansluiting van ketenpartners. Wijkagenten zijn 80% van de tijd aanwezig in de wijk, in overeenstemming met het Beleidsplan Politie.

Ambitie 2023

Samen met inwoners van het Heuvelland overlast- en leefbaarheidsvraagstukken aanpakken en waar mogelijk voorkómen, en zo bijdragen aan de veerkracht en vitaliteit van onze kernen.

indicator	bron	uitgangswaarde	doelstelling 2023
meldingen burenruijs/woonoverlast Heuvelland	politie	220 [gem. '16- '18]	≤ 200

4.2 Jeugd en veiligheid

Jeugd kan zowel veroorzaker zijn van onveiligheid als slachtoffer ervan. In ons veiligheidsbeleid wegen beide aspecten even zwaar. Bij het veroorzaken van onveiligheid gaat het om overlast en soms om criminaliteit. Dit kan zich concentreren op specifieke plaatsen. Groepen kunnen de omgeving – en professionals – intimideren. Aan de slachtofferkant gaat het vaak om omstandigheden thuis of op school, om alcohol- en drugs, soms om psychische factoren. In alle gevallen is een overkoepelende, groeps- én persoonsgerichte aanpak nodig met zowel preventieve als repressieve elementen, strafrechtelijke en zorgcomponenten. Onze aanpak richt zich op de jongere in de groep, op het individu, op school en op het werk, bij het sporten en bij het uitgaan.

Hoofdpijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Een stevige eerste lijn.* Jongerencoaches, Boa's, en wijkagenten zijn aanwezig in de kernen. Ze 'kennen en worden gekend' en staan in nauw contact met jeugd, ouders en omwonenden. De focus ligt op preventie, vroegtijdig signaleren en oplossen. De professionals treden ook handhavend op en schalen op bij ernstige problemen.
- *Integrale wijkaanpak jeugd.* We betrekken ouders, jongeren en omwonenden bij onze aanpak. De partijen bepalen samen de koers en voeren die ook samen uit. Voortgang en dilemma's worden periodiek onderzocht en bestuurlijk teruggekoppeld. Waar nodig stellen we onze aanpak bij.
- *Intensieve aanpak waar nodig.* We analyseren complexe situaties zorgvuldig en kiezen een maatwerk aanpak met eventueel persoons- en groepsgerichte onderdelen. Dit kan een combinatie zijn van zorg, welzijn, strafrecht en bestuursrecht. De persoonsgerichte aanpak (PGA) beperkt zich tot een selectie van jongeren ('Top X'). Het Veiligheidshuis speelt een belangrijke rol. Via lokale overlegstructuren stemmen we de groeps- en persoonsgerichte aanpak af.
- *Borging wisselwerking met Wmo en Participatie.* Een integrale aanpak rond problematische individuen en groepen kan niet los staan van de bredere inzet op sociale kwaliteit en ondersteuning. In de veiligheidsaanpak bewaken we die verbanden en versterken waar nodig.
- *Doorontwikkeling samenwerking met het onderwijs.* Scholen zijn bij uitstek 'vindplaatsen' van problematiek. Scholen zijn óók onze partners bij zorg- en veiligheidsvraagstukken rond jeugd. We zetten de bestaande samenwerking met het onderwijs voort en vernieuwen waar nodig.
- *Preventie en handhaving alcohol en drugs.* Alcohol en drugs zijn stevige risicofactoren voor gezondheid en veiligheid. Preventievoortlichting en controle & handhaving zetten we (deels geïntensiveerd) voort. Hierbij werken we samen met instellingen, horeca- en toerisme ondernemers, onderwijs, verenigingen, ouders en uiteraard de jongeren zelf.

Ambitie 2023

Zodanig investeren in vraagstukken rond jeugd dat ongewenst, problematisch gedrag duurzaam vermindert en de focus (nog) meer komt te liggen op talent en participatie.

indicator	bron	uitgangswaarde	doelstelling 2023
meldingen overlast jeugd Heuvelland	politie	233 [gem. '16- '18]	≤ 200

4.3 Woninginbraak en andere vermogenscriminaliteit

Belangrijke onderwerpen bij dit thema zijn woninginbraak, diefstal uit auto, diefstal van motorvoertuigen en fietsendiefstal. In de afgelopen jaren hebben we deze fenomenen kunnen terugdringen. Toch blijft stevige aandacht nodig. De impact van inbraken en andere delicten is groot en ook de criminaliteit ontwikkelt zich.

Hoofdpijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Ondersteuning preventie door burgers.* Inwoners hebben zelf veel mogelijkheden tot preventie. Denk hierbij aan het 'zelf' treffen van preventiemaatregelen (zoals hang- en sluitwerk) en door samen op te trekken met andere bewoners (via WhatsApp-groepen en andere vormen van buurtpreventie). Gemeente en politie stimuleren dit, via voorlichting en communicatie en ondersteuning van buurtpreventie. We sluiten aan op actuele ontwikkelingen rond kerngericht werken en op kern- en dorpsontwikkelpannen.
- *Fysieke aspecten.* Bij (her)inrichting van openbare ruimte en gebiedsontwikkeling benutten we de principes van 'veilig ontwerp'. Bij beheer en onderhoud van de openbare ruimte houden we rekening met sociale veiligheid.
- *Heterdaadkracht.* De helingaanpak krijgt verder zijn beslag, onder meer door vervolgstappen rond het Digitaal Opkopersregister (DOR). Programmering van toezicht en surveillance stemmen we waar mogelijk af op onze kennis van risicolocaties en -tijdstippen.
- *Integrale Daderaanpak.* Gemeenten en partners blijven invulling geven aan integrale persoonsgerichte aanpak, inclusief nazorg en 'doorzorg' ex-gedetineerden. Het Veiligheidshuis heeft hierbij de regie.
- *Gebiedsgericht waar nodig.* Op plekken met verhoogd slachtofferschap volgen we een integrale, gebieds- of locatiegerichte aanpak, planmatig onderbouwd en in nauwe samenwerking met partners, ondernemers en/of bewoners.

Ambitie 2023

Door slimme inzet van preventieve en repressieve middelen, samen met burgers en veiligheidspartners, woninginbraak en andere vormen van vermogenscriminaliteit zoveel mogelijk voorkomen en op lange termijn op een aanvaardbaar niveau houden.

indicator	bron	uitgangswaarde	doelstelling 2023
woningcriminaliteit Heuvelland	politie	383 [gem. '16- '18]	≤ 300
diefstallen van/uit/vanaf motorvoertuigen Heuvelland	politie	489 [gem. '16- '18]	≤ 400
brom-, snor-, fietsendiefstallen Heuvelland	politie	284 [gem. '16- '18]	≤ 225

4.4 Drugsoverlast

Net als in andere regio's hebben we in het Heuvelland te maken met drugsoverlast in de vorm van straathandel, gebruik en productie. Door de ligging in het grensgebied, vlakbij Luik en Aken, is de drugsoverlast verhoudingsgewijs groot. De risico's en overlast voor inwoners en ondernemers zijn aanzienlijk. Ook zijn er duidelijke koppelingen met andere veiligheidsthema's zoals ondermijning, jeugd en veiligheid en 'high impact crimes' (HIC). Een robuuste, integrale aanpak is en blijft nodig.

Hoofdpijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Basisinstrumentarium op orde.* Effectieve preventie en interventie vereisen scherpe regelgeving. De gemeenten zorgen ervoor dat dit op orde is. Elementen van regelgeving zijn het Damocles-beleid, en APV-artikelen met betrekking tot kwetsbare locaties/branches en handel en gebruik in de openbare ruimte. Waar mogelijk volgen we als Heuvelland-gemeenten een eenduidige lijn.

- *Consequente handhaving.* Professionals – met name gemeentelijk handhavers en politie – zien toe op naleving van regels en treden handhavend op. Via gerichte surveillance verstevigen we preventie.
- *Voorlichting en communicatie.* Via de gemeentelijke communicatiekanalen informeren we inwoners en ondernemers over de risico's van drugsoverlast en –criminaliteit. Aspecten zijn gezondheid en brandveiligheid, maar ook de straf- en bestuursrechtelijke gevolgen voor wie hieraan deelneemt. Zo geven we ook signalen af aan criminele netwerken. Voorlichting aan jeugd loopt onder meer via het onderwijs.
- *Wisselwerking met flankerend beleid.* In onze aanpak leggen we waar nodig verbanden met gerelateerd beleid, in het bijzonder bij zorg en veiligheidscasus (volwassenen en jeugd), jeugd en veiligheid in brede zin, en ondermijning.
- *Nauwe samenwerking met partners.* We werken overkoepelend samen met woningcorporaties, gezondheidsinstellingen en de Veiligheidsregio. Maar denk ook aan vastgoedeigenaren en onze buurgemeenten in België en Duitsland.

Ambitie 2023

Invulling geven aan een integrale aanpak, waarmee we zowel oorzakelijke factoren van drugsoverlast wegnemen als concrete uitingen daarvan kunnen aanpakken en terugdringen.

indicator	bron	uitgangswaarde	doelstelling 2023
meldingen drugs-/drankoverlast Heuvelland	politie	209 [gem. '16- '18]	≤ 175

4.5 Veiligheid rond het uitgaan

Dit thema gaat over het beheersen van de sociale en fysieke veiligheid rondom het uitgaansleven. Vanwege het krachtige evenementen- en toeristisch profiel, evenals het uitgebreide horeca-aanbod van Valkenburg aan de Geul concentreert dit thema zich vooral in deze gemeente. De sterktes en kwaliteiten hiervan gaan immers gepaard met risico's op het vlak van veiligheid en overlast. In het bijzonder gaat het om de aanpak van geweld, overlast, alcohol en drugs, evenals brandveiligheid en verkeersveiligheid.

Hoofdpijnen 2020-2023

Dit gaan we doen:

- *Balans economie en veiligheid.* We bewaken en waar nodig verbeteren de balans tussen economie en veiligheid. Dit vereist ambtelijk en bestuurlijk bewustzijn ('awareness') van risico's, om die vervolgens te kunnen laten doorklinken in beleidskeuzes en procedures.
- *Integraal werken.* Een stabiel veiligheidsniveau vraagt ook hier om effectieve koppelingen met aanverwant beleid, zoals rond toezicht en handhaving, gezondheid (alcohol- en drugspreventie), toerisme en economie. We zorgen ervoor dat dit blijvende verbanden zijn.
- *Randvoorwaarden op peil.* We houden regelgeving en toezicht en handhaving op peil. We voorzien in de benodigde handhavingscapaciteit voor controles en voor samenwerking met onze ondernemers. Ondersteunend hieraan vernieuwen we bijvoorbeeld op het vlak van technisch toezicht.
- *Publiek-private samenwerking.* We werken toe naar verdere versteviging van publiek-private samenwerking, waarbij we gebruikmaken van formats als het Convenant Veilig Uitgaan.

Ambitie 2023

Een duurzaam beheersbare veiligheid rond het uitgaan, door samenwerking met - en op initiatief van – ondernemers, gebruikmakend van een combinatie van procedures en veiligheidsinstrumenten. Bij het uitgaan in Valkenburg aan de Geul blijft veiligheid blijft op het eerste plan staan.

indicator	bron	uitgangswaarde	doelstelling 2023
% inwoners dat zich vaak/soms onveilig voelt in het uitgaansgebied	enquête gemeente	27% [2016]	≤ 20%

4.6 Overige veiligheidsthema's

De vijf hiervoor beschreven strategische thema's hebben onze bijzondere aandacht. Natuurlijk zijn er méér veiligheidsthema's en ook daar blijven we aan werken. Deze overige thema's noemen we hieronder kort, met een beknopte omschrijving van onze aanpak.

thema	hoofdpijnen aanpak
Veilige winkelgebieden en bedrijventerreinen	• Samenwerking met ondernemers binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). • Waar nodig, implementatie of uitrol van cameratoezicht. • Voortzetten participatie via onder meer WhatsApp-groepen. • Integrale aanpak: verbindingen met aanpak van o.a. ondermijnende criminaliteit, verkeersveiligheid, inrichting en beheer openbare ruimte.
Verkeersveiligheid	• Gedragsbeïnvloeding via voorlichting, communicatie, educatie. • Op hotspots van verkeersovertredingen voeren we de handhaving op. • Infrastructurale, verkeersremmende maatregelen in met name woongebieden.
Brandveiligheid	• Risicobeheersing. Stimuleren risicobewustzijn (awareness), naleefgedrag en zelfredzaamheid via voorlichting ('Brandveilig Leven') en vergunning/handhaving. • Incidentbestrijding. Adequaat niveau repressie (dekkingsgraad en slagkracht). Aandacht voor onder meer beroeps- en vrijwilligerscapaciteit, uitrukposten, bluswater.
Externe veiligheid	• Beleid, regelgeving, vergunning en handhaving op orde. • Risicocommunicatie gericht op bewustwording en zelfredzaamheid bewoners en ondernemers. • Regierol gemeente: doorvertaling risico's RO, verbinding met crisisbeheersing.
Crisisbeheersing	• Regionale samenwerking Bevolkingszorg binnen de veiligheidsregio, onder meer op de onderdelen piketpools, OTO-beleid (Opleiden, Trainen, Oefenen). • Lokale crisisorganisatie op peil: effectieve invulling van lokale sleutelfuncties, faciliteiten en voorzieningen. Ofwel: de juiste mensen kunnen de dingen doen die de situatie op dat moment vereist. • Implementatie Bevolkingszorg op orde 2.0: focus op niet-zelfredzamen, risico-gericht werken, inbouwen 'zelfredzaamheid' in voorbereiding, professionalisering.
Radicalisering en polarisatie	• Algemene preventie via o.a. participatiebeleid, onderwijs en antidiscriminatie. • Deskundigheidsbevordering professionals/eerstelijnswerkers. • Adequate aanpak casuïstiek samen met lokale en bovenlokale partners.
Ambtelijke en bestuurlijke integriteit	• Randvoorwaarden op peil, o.a. gedragscodes, vertrouwenspersonen, melden. • Bewustwording en 'levend houden' - bespreekbaar houden, uitdragen norm. • Verbinding met ondermijningsaanpak.
Veilige Publieke Taak	• Randvoorwaarden op peil; o.m. agressieprotocollen en incidentregistratie. • Bewustwording en 'levend houden' door norm consequent uit te dragen. • Verbinding met ondermijningsaanpak.
Informatiebeveiliging	• Randvoorwaarden beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid informatie op peil. Onder meer beveiliging, invulling privacyregels, effectief governance-model. • Voldoen aan criteria. Toetsing aan Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) en de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). • Risicobewustzijn personeel via interne communicatie en regelmatige tests.

5. Organisatie

5.1 De rode draad in onze aanpak

Ongeacht het veiligheidsthema waar we aan werken, kiezen we voor een aantal vaste kenmerken die onze aanpak karakteriseren. Zo willen we te werk gaan:

- **Participatie:** veiligheid begint bij de maatschappelijke partners: hoe meer inwoners en ondernemers meedoen, hoe groter het preventieve effect en hoe hoger de objectieve (meetbare) en subjectieve (beleefde) veiligheid. Bij elke veiligheidsopgave willen we daarom de rol van inwoners en ondernemers optimaal inzetten.
- **Regie:** gemeenten voeren consequent regie, brengen partijen bij elkaar, bevorderen en bewaken verbanden met partners en aanverwant beleid. We anticiperen op nieuwe opgaven, interveniëren waar het niet goed loopt, zijn al met al alert en ‘hands-on’.
- **Integraal werken, met het accent op preventie:** bij elk vraagstuk kiezen we voor een passende combinatie van preventie en repressie. Het accent ligt waar mogelijk op preventie – we willen vooral effectief zijn ‘aan de voorkant’.
- **Informatie-gestuurd:** we werken op basis van solide informatie – over trends in het veiligheidsbeeld en over de voortgang van de aanpak. Daardoor kunnen we scherpe keuzes maken, koers houden én tijdig bijsturen.
- **Context-gedreven:** we kennen de context waarin we werken, worden zelf gekend, en staan in nauwe verbinding met de specifieke omgeving. Zo kunnen we voortdurend bij de situatie passende keuzes maken, preventie optimaliseren en participatie stimuleren.
- **Verbinding zorg en veiligheid:** veel vraagstukken vereisen een combinatie van interventies uit de domeinen zorg en veiligheid. Die verbinding leidt tot een effectieve, probleemgerichte aanpak, waarmee we herhaling (recidive) helpen voorkómen. De gemeenten staan ambtelijk en bestuurlijk garant voor een stevige verbinding van beide domeinen, in beleid en in uitvoering.

5.2 Zo willen we samenwerken

Als Heuvelland-gemeenten spannen we ons gezamenlijk in om dit IVP gecontroleerd tot uitvoering te brengen. Wij werken daarbij op verschillende manieren en ‘niveaus’ samen. Zwaartepunten zijn:

- **Coördinatie, verantwoording, Planning & Control**

We geven gezamenlijk vorm en inhoud aan de ambtelijke en bestuurlijke coördinatie (zie hieronder, paragraaf 5.2). Ook volgen wij dezelfde procedure bij de verantwoording over het beleid en bereiden deze samen voor (zie paragraaf 5.3). We zetten gezamenlijk benodigde stappen voor het verkrijgen van effect- en stuurinformatie; denk hierbij aan de vraagstelling gebiedsscan politie, opdrachtverlening Integrale Veiligheidsmonitor, en meer. De schakels in de Planning & Control-cyclus en de timing ervan zijn identiek in de vijf gemeenten. Belangrijke momenten zijn de verantwoording over voortgang (tweede kwartaal), eventuele bijstelling/aanscherping van het Uitvoeringsplan, claims begroting (tweede kwartaal) en jaarverslag begroting.

- **Communicatie**

We communiceren eenduidig over gezamenlijke onderdelen van dit beleid, in het bijzonder rondom de aanpak van bovenlokale prioriteiten. We geven hiermee een krachtig signaal naar de omgeving, met onder meer preventieve effecten. Daarnaast is het oproepen en uitnodigen tot meedoen (participatie) een belangrijk communicatiedoel.

- **Inregelen basisinstrumentarium**

We coördineren de invulling en implementatie van onze basisinstrumenten, zoals regelgeving/vergunningen, toezicht en handhaving, en ondersteunende voorzieningen. Waar dat voor de hand ligt, trekken we hierbij gezamenlijk op. Dit betreft dan met name de bovenlokale prioriteiten maar kan ook raken aan andere (veiligheids)thema's. Eventueel verdelen we op ambtelijk niveau taken rondom deze basisinstrumenten. Zo kunnen we de schaarse capaciteit zo goed mogelijk benutten om samen optimale kwaliteit en slagkracht te realiseren.

- **Ontwikkeling werk- en organisatievormen**

We zoeken en onderzoeken samen nieuwe, creatieve werk- en organisatievormen die kunnen bijdragen aan de effectiviteit en efficiëntie van de veiligheidsaanpak. We delen goede voorbeelden en ervaringen. Als dit wenselijk is rollen we die uit op de schaal van het Heuvelland. Ook verkennen we samen helpende werkvormen van buiten het Heuvelland.

- **Regionale aanpak en ontwikkelingen**

We participeren samen in regionale samenwerkingsvormen en –processen die raakvlakken hebben met het veiligheidsbeleid. Op het vlak van sociale veiligheid gaat het bijvoorbeeld om samenwerking met het onderwijs (thema's veiligheid en gezondheid, aanpak mensenhandel, en aanpak nazorg detentie). Op het vlak van fysieke veiligheid werken we regionaal samen op het vlak van onder meer brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing.

Bij de integrale aanpak van veiligheid in het Heuvelland zijn dit onze partners:

- *Politie (Basisteam Heuvelland, Eenheid Limburg)*: belangrijke partner bij vrijwel alle thema's; in de breedte actief op integrale veiligheid, wisselend 'in the lead' en schakel tussen andere partijen.
- *Openbaar Ministerie (arrondissement Limburg)*: verantwoordelijk voor opsporing en vervolging van strafbare feiten, ofwel het sluitstuk van integrale aanpak rond groepen en individuen; het OM voert mede het gezag over de politie.
- *Veiligheidsregio Zuid-Limburg*: voert brandweertaken uit, met als accenten risicobeheersing en incidentbestrijding en heeft een belangrijke rol in de crisisbeheersing; via 'brandveilig leven' draagt de veiligheidsregio bij aan het verder betrekken en mobiliseren van inwoners.
- *Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland*
- *RIEC Limburg*
- *Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg,*
- *zorg- en welzijnsinstellingen,*
- *onderwijsinstellingen,*
- *Bureau Halt Limburg Zuid.*

5.3 Bestuurlijke en ambtelijke coördinatie

Samenwerken vereist coördinatie, zowel tussen de vijf gemeenten als binnen elke gemeente. Die coördinatie organiseren we dan ook zowel lokaal (binnen de gemeente) als bovenlokaal (gezamenlijk). Toch zijn deze verschillende niveaus niet strikt gescheiden: immers, bovenlokale keuzes werken lokaal door, en vice versa. De betrokken veiligheidsfunctionarissen zijn de schakels tussen beide niveaus en bewaken deze wisselwerking.

Bovenlokale coördinatie

De bovenlokale bestuurlijke coördinatie is belegd bij de basisteamdriehoek. Hierin participeren:

- de bestuurlijk portefeuillehouders van de vijf gemeenten ofwel de burgemeesters,
- de gebiedsofficier van het Openbaar Ministerie
- de basisteamchef van de politie.

Het IVP is een vast agendapunt van het driehoeksoverleg. In dit overleg bespreken de deelnemers de voortgang en eventuele knelpunten/dilemma's rondom bij de bovenlokale prioriteiten.

Op ambtelijk niveau ligt de bovenlokale coördinatie bij het periodieke IV-overleg van de vijf gemeenten. De focus ligt hierbij op ontwikkelingen binnen de bovenlokale thema's. Waar dat relevant is, komen hier ook lokale thema's aan de orde.

Lokale coördinatie

De lokale bestuurlijke coördinatie betreft de lokale onderdelen van dit IVP en de plaatselijke doorwerking van bovenlokale onderdelen. De burgemeester draagt als portefeuillehouder zorg voor de lokale (bestuurlijke) coördinatie van het veiligheidsbeleid. De burgemeester informeert het college over relevante ontwikkelingen en stemt af met collegeleden over onderdelen van het beleid die aan meerdere portefeuilles raken.

Op ambtelijk niveau ligt de lokale coördinatie bij de beleidsmedewerker OOV/IV. Deze onderhoudt korte lijnen met de afdelingen die op onderdelen betrokken zijn bij het veiligheidsbeleid. Eventueel is er breder ambtelijk overleg over de voortgang van (onderdelen van) het IVP, bijvoorbeeld ter voorbereiding op de jaarlijkse terugkoppeling aan de raad.

5.4 Beleidscyclus en verantwoording

Bij dit IVP hoort een vierjarig uitvoeringsplan, het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid Heuvelland 2020-2023. Dit uitvoeringsplan is operationeel: het geeft een overzicht van actiepunten en maatregelen bij de thema's in het IVP. Het uitvoeringsplan heeft een 'dynamisch karakter', in de zin dat we dit tussentijds kunnen bijstellen als de omstandigheden daar aanleiding toe geven.

Monitoring en verantwoording vinden op verschillende manieren en momenten plaats. Jaarlijks stellen we een beknopte voortgangsrapportage op, in het tweede kwartaal, die we onder meer baseren op politiecijfers. In deze rapportage gaan we in op de voortgang op bovenlokale en lokale thema's. De burgemeesters informeren de raden over de bevindingen. In het jaarverslag van de begroting rapporteren we over de landelijke BBV-indicatoren (Besluit Begroting & Verantwoording) en andere effectindicatoren in het IVP. Op tactisch en operationeel niveau vindt tussentijds monitoring plaats aan de hand van politiecijfers en andere gegevens.

5.5 Begroting

Voor veel maatregelen en activiteiten die onder dit IVP vallen, is voor komende jaren al voorzien in de bekostiging via de begrotingen van de vijf gemeenten. Dit geldt onder meer voor brandweezorg, crisisbeheersing, rampenbestrijding, Veiligheidsregio en Veiligheidshuis. Dit zijn doorlopende activiteiten, deels met een wettelijke grondslag.

Daarnaast vloeien nieuwe maatregelen en activiteiten uit dit IVP voort, met mogelijk een nieuw financieel beslag. Als uitbreiding van middelen wenselijk is, dan wordt hiervoor een onderbouwd verzoek ingediend in de lokale begrotingsrondes voor 2021.

Bijlage 1: Veiligheidsvelden en -thema's van Kernbeleid Veiligheid

De methode Kernbeleid Veiligheid van de VNG definieert het totale beleidsterrein van veiligheid aan de hand van vijf *veiligheidsvelden* met daarbinnen *veiligheidsthema's*. Het betreft de volgende velden en thema's:

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/ veel voorkomende en 'high impact'-criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Bijlage 2: Uitkomsten veiligheidsanalyse

In deze bijlage vindt u alle uitkomsten van het inventariserend onderzoek naar het huidige veiligheidsbeeld en de huidige aanpak van veiligheidsstukken. Het onderzoek is in 2019 uitgevoerd volgens de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid. In het onderzoek zijn ambtenaren en bestuurders vanuit verschillende veiligheidsdomeinen, evenals externe partners bevroegd. Ook zijn veiligheidscijfers en documenten geanalyseerd.

Veiligheidsveld 1: Veilige woon- en leefomgeving

Dit veiligheidsveld heeft betrekking op de veiligheid en leefbaarheid van de alledaagse woon- en leefomgeving van burgers - in het dorp, de buurt, de straat. Thema's zijn:

- sociale kwaliteit: waaronder woonoverlast, alcohol- en drugsoverlast, overlast van personen met verward gedrag, 'complexe casuïstiek' op het snijvlak van zorg & veiligheid
- fysieke kwaliteit: onder meer vernielingen en verloedering/zwerfvuil
- objectieve veiligheid: vormen van vermogenscriminaliteit en geweld zoals inbraak, fietsendiefstal, bedreiging, huiselijk geweld
- subjectieve veiligheid heeft betrekking op het veiligheidsgevoel van inwoners.

accenten veiligheidsbeeld	accenten lopende aanpak
Heuvelland: • afname inbraak/diefstal • toename geweld • woonoverlast en overlast personen met verward gedrag	✓ helingaanpak (digitaal opkopersregister) ✓ aanpak drugsoverlast (Damocles-beleid) ✓ aanpak inbraken ✓ aanpak huiselijk geweld en overlast personen met verward gedrag, veiligheid
opvallend in Eijsden-Margraten: • relatief veel (& lichte stijging) aangiften woninginbraak, fietsendiefstal, geweld • fenomeen overlast personen met verward gedrag/ sociale problematiek • alcohol- en drugsoverlast • NB: grensgemeente met bijbehorende vraagstukken	✓ woninginbraak > preventie (o.m. voorlichting) en repressie (o.m. daderaanpak); participatie burgers via o.m. WhatsApp, burgernet ✓ inzet op complexe sociale problematiek (zorg en veiligheid) via multidisciplinair overleg ✓ evt. opschaling casus naar Veiligheidshuis (Top X), Veilig Thuis ✓ toegang Wmo: lokaal via sociaal team ✓ ontwikkeling 'GGZ in de wijk', Crisisdienst Buiten Kantooruren (CBK) ✓ kwaliteitsslag Boa's (deels in dienst, deels inhuur) ✓ inzet Flexteam
opvallend in Gulpen-Wittem: • dalende trend woninginbraak, auto-inbraak • geregistreerd geweld: relatief laag • lichte toename overlast personen met verward gedrag/sociale problematiek • goede omgevingskwaliteit	✓ woninginbraak > preventie (o.m. voorlichting) én repressie (o.m. daderaanpak); participatie burgers via o.m. WhatsApp, burgernet ✓ complexe sociale problematiek (zorg en veiligheid) via MDO ('Multidisciplinair Overleg') ✓ evt. opschaling casus naar Veiligheidshuis (Top X); toewerken naar 'GGZ in de wijk' ✓ toegang Wmo: lokaal; toegang Participatiewet: Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) ✓ op kernniveau: kernoverleggen, huiskamers, inzet Boa's (1 vast & 1 inhuur, tijdelijk 2 inhuur) ✓ uitbreiding Boa capaciteit per medio 2020: 2,0 domein 1, 2,0 domein 2 en 1,0 domein 4
opvallend in Meerssen: • dalende trend woninginbraak, auto-inbraak, geweld • toename overlast personen met verward gedrag/ sociale problematiek • goede omgevingskwaliteit, 'goed wonen in Meerssen'	✓ woninginbraak > preventie (o.m. voorlichting) en repressie (o.m. daderaanpak); participatie burgers via o.m. WhatsApp, burgernet ✓ complexe sociale problematiek (zorg en veiligheid) via casus overleggen ✓ evt. opschaling casus naar Veiligheidshuis (Top X), Veilig Thuis ✓ infrastructuur dorpsgericht werken in ontwikkeling > dorpsontwikkelingsplannen ('aanknopingspunt')

opvallend in Vaals:	
• licht dalende trend woning-/auto-inbraak • geregistreerd geweld: relatief laag • woonoverlast: stijgt licht (o.m. burengerucht, overlast personen met verward gedrag/sociale problematiek) • overlast drugs/drugshandel	✓ aanpak woninginbraak > preventie (o.m. voorlichting) én repressie (o.m. daderaanpak); participatie burgers via o.m. WhatsApp-buurtpreventie ✓ inzet op sociale problematiek met zorg- en veiligheidsaspecten; lokale schakels o.m. Boa-Sociaal Domein, beweegmakelaars, sociale recherche, buurt-GGZ ✓ sociaal team/lokaal casuïstiek-overleg; evt. opschaling casus naar Veiligheidshuis, Veilig Thuis; ontwikkeling sociaal team > 'dichter bij burger' ✓ leefbaarheid en (woon)overlast: inzet Boa's; eventueel Wet Aanpak Woonoverlast (in voorbereiding) ✓ fysieke kwaliteit: kantonniers ✓ Aanpak Flexteam politie ✓ Aanpak Team Integrale Veiligheid onder regie van de gemeente ✓ Inzet op kwaliteit door fundamentele keuze voor eigen boa's die de context kennen ✓ fundamenteel: context-gedreven werken, van buiten naar binnen
opvallend in Valkenburg aan de Geul:	
• sterke daling woningcriminaliteit • idem voertuigcriminaliteit • geweld: min of meer stabiel, met name incidenten bedreiging en mishandeling • totaal incidenten overlast min of meer stabiel; geldt meer specifiek ook voor burengerucht en overlast personen met verward gedrag	✓ aanpak woninginbraak > preventie (o.m. voorlichting) én repressie (o.m. daderaanpak); participatie burgers via o.m. WhatsApp-buurtpreventie ✓ sociaal team/lokaal casuïstiek-overleg; evt. opschaling casus naar Veiligheidshuis, Veilig Thuis; ontwikkeling sociaal team > 'dichter bij burger' ✓ IVOV voor acute overlastcasus ✓ leefbaarheid en (woon)overlast: inzet wijk-Boa's, ontwikkeling wijk- en kerngericht werken; inloopsprekuren wijkboa's. ✓ Aanpak Flexteam

Veiligheidsveld 2: Bedrijvigheid en veiligheid

Dit veiligheidsveld omvat de sociale veiligheid (overlast, geweld, vermogenscriminaliteit, ondermijning) op en rond diverse vormen van lokale bedrijvigheid: winkelgebieden, bedrijventerreinen, uitgaansgebied, evenementen en toeristische voorzieningen.

accenten veiligheidsbeeld	accenten lopende aanpak
Heuvelland:	
• verkeersveiligheid onder druk door toerisme en/of evenementen • risico's in relatie tot ondermijning op vakantieparken	✓ digitaal nachtregister parken/ verblijfsrecreatie (in ontwikkeling) ✓ kaders veiligheidsregio voor procedures evenementen en afstemming over operationele inzet (NB: belangrijke rol ondernemers zelf) ✓ vitaliteitsmanager recreatie en toerisme (recreatieparken)
opvallend in Eijsden-Margraten:	
• relatief veel bedrijfscriminaliteit (inbraak, diefstal) • niet of nauwelijks incidenten rond horeca • veel 'kleine' evenementen, 25 à 30 zgn. 'B'-evenementen, geen 'C'-evenementen • recreatie/toerisme: met name verkeersveiligheid en ondermijningsvraagstukken	✓ <i>winkelgebied en bedrijventerreinen</i>: afstemming met ondernemers over o.m. veiligheid; voor bedrijventerreinen wordt de KVO-werkwijze gevolgd (Keurmerk Veilig Ondernemen) ✓ <i>evenementen</i>: aandacht voor borging vergunningprocedures (kaders veiligheidsregio)

opvallend in Gulpen-Wittem:	
- afname bedrijfscriminaliteit (inbraak, diefstal) - niet of nauwelijks incidenten rond horeca - veel 'kleine' evenementen, twee zgn. 'B'-evenementen, geen 'C'-evenementen - recreatie/toerisme: vooral vraagstukken irt verkeersveiligheid	✓ <i>winkelgebied en bedrijventerreinen</i>: afstemming met ondernemers; eventueel toewerken naar structuur volgens Keurmerk Veilig Ondernemen ✓ <i>evenementen</i>: kwaliteit vergunningprocedures, periodiek evenementenoverleg, kaders veiligheidsregio ✓ <i>veilig uitgaan</i>: afstemming met horeca; eventueel toewerken naar structuur volgens Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan
opvallend in Meerssen:	
- relatief weinig bedrijfscriminaliteit (inbraak, diefstal) (enkele kleine bedrijventerreinen) - niet of nauwelijks incidenten rond horeca - veel 'kleine' evenementen, vijf zgn. 'B'-evenementen, geen 'C'-evenementen - recreatie/toerisme: verkeersveiligheid	✓ <i>winkelgebied en bedrijventerreinen</i>: afstemming met ondernemers; eventueel toewerken naar structuur volgens Keurmerk Veilig Ondernemen ✓ <i>evenementen</i>: kwaliteit vergunningprocedures, periodiek evenementenoverleg, kaders veiligheidsregio ✓ <i>veilig uitgaan</i>: afstemming met horeca
opvallend in Vaals:	
- lichte afname bedrijfscriminaliteit (inbraak, diefstal) - niet of nauwelijks incidenten rond horeca - veel 'kleine' evenementen, twee zgn. 'B'-evenementen (Hammer, Üllemarkt), geen 'C'-evenementen - recreatie/toerisme/hotels: vooral vraagstukken in relatie tot ondermijning en verkeersveiligheid	✓ <i>winkelgebied en bedrijventerreinen</i>: afstemming met ondernemers maar niet gestructureerd volgens bijvoorbeeld het Keurmerk Veilig Ondernemen ✓ <i>evenementen</i>: kwaliteit vergunningprocedures, periodiek evenementenoverleg, kaders veiligheidsregio ✓ <i>veilig uitgaan</i>: afstemming met horeca bij bijvoorbeeld overlast ✓ Bedrijvencontactfunctionaris en boa met taakaccent bedrijven/ondernemers
opvallend in Valkenburg aan de Geul:	
- dalende trend bedrijfscriminaliteit (inbraak, diefstal) - dalend aantal incidenten rond horeca - relatief veel evenementen, ook grotere (met name categorie 'B') - levendig aanbod recreatie/toerisme met bijbehorende risico's veiligheid/overlast	✓ <i>winkelgebied en bedrijventerreinen</i>: afstemming met ondernemers maar niet gestructureerd volgens bijvoorbeeld Keurmerk Veilig Ondernemen ✓ <i>evenementen</i>: intensivering aandacht voor/ samenwerking rond veiligheidswaarborgen ✓ <i>veilig uitgaan</i>: intensivering samenwerking met horecaondernemers (Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan); samenwerking portiers, Boa's, politie. Horeca-app waarin politie, gemeente en horeca participeert.

Veiligheidsveld 3: Jeugd en veiligheid

Dit veiligheidsveld omvat de deelthema's jeugdoverlast en -criminaliteit, problematische individuele jongeren, veiligheid in en om de school, en alcohol- en drugsgebruik door jongeren.

accenten veiligheidsbeeld	accenten lopende aanpak
Heuvelland:	
- hier en daar forse overlast jeugdgroepen, cijfermatige toename jeugdoverlast - Item alcohol en drugs (verslaving)	✓ alcohol- en drugspreventie en verslavingszorg ✓ zorg en veiligheid > veilig thuis, veiligheidshuis ✓ convenant School en Veiligheid
opvallend in Eijsden-Margraten:	
- relatief veel jeugdoverlast, ook licht stijgend - met name overlast van één groep - risico's alcohol en drugs	✓ inzet op balans preventie/repressie ✓ belangrijk platform: Preventief Jongerenoverleg (PJO); combinatie groepsaankpak en persoonsgerichte aanpak (PGA) ✓ inzet jongerenwerk Traject ✓ casus Top X > opschaling naar Veiligheidshuis ✓ toegang jeugdwet/jeugdzorg: lokaal via sociaal team ✓ samenwerking met basisonderwijs op o.m. thema veiligheid ✓ preventie/handhaving alcohol (Nix 18)

opvallend in <i>Gulpen-Wittem</i>:	
• overlast jeugd rond bepaalde locaties (zwembad), na interventies verminderd • risico's alcohol en drugs: relatief veel alcoholgebruik	✓ inzet jongerenwerker/-opbouwwerker ✓ verbinding zorg & veiligheid om ook sociale context (gezin) waar nodig mee te nemen in aanpak ✓ toegang jeugd: ontvlechting samenwerking met Vaals, lokale inregeling (jeugdconsulenten) ✓ inzet Boa's; 1 van de 5 nieuwe Boa's is Boa Sociaal domein/domein 4 ✓ beperkte handhaving op 'Nix 18' (alcohol en drugs) ✓ goede verbindingen met onderwijs, inzet schoolagent
opvallend in <i>Meerssen</i>:	
• relatief veel vernielingen • jeugdoverlast op bepaalde locaties • risico's alcohol en drugs • VO-instelling met 1600 leerlingen	✓ basis: Respectvol Samenwerken > participatie jongeren en omwonenden, balans preventie/ repressie, niet naïef ✓ JOR/'Jeugd in Openbare Ruimte', RSM-overleg, casusoverleg Jeugdwet ✓ toegang jeugdwet: lokaal ✓ inzet straatcoaches/jeugdcoach, Boa's ✓ samenwerking met VO op thema veiligheid > inzet schoolagent
opvallend in <i>Vaals</i>:	
• overlast jeugdgroep in kern Vaals; ook drugsoverlast, criminaliteit; leeftijd: 18-27 jaar • risico's alcohol en drugs	✓ jeugdgroep: geïntensiveerde aanpak vanuit lokale driehoek, groeps- en persoonsgericht > 'afpellen' van harde kern en meelopers, gerichte maatregelen zoals Top-X, ✓ verbinding zorg & veiligheid om naast repressie ook sociale context (gezin/huisbezoeken) waar nodig mee te nemen in aanpak ✓ inzet Boa's, in het bijzonder Boa Sociaal domein ✓ sociaal team, beweegmakelaars (ontwikkeling meer richting burger) ✓ Nix 18 (alcohol en drugs) ✓ sociaal-maatschappelijk werk op scholen
opvallend in <i>Valkenburg aan de Geul</i>:	
• meldingen jeugdoverlast: licht stijgende trend, relatief hoog • dalend aantal vernielingen	✓ uitgangspunt is balans preventie/repressie ✓ inzet in openbare ruimte: straatcoaches, jongerenwerk, Boa's ✓ extra zorg/inzet rond JOP ✓ goede verbindingen met onderwijs, inzet schoolagent ✓ jeugdteam voor complexe casus (in samenwerking met Maastricht) ✓ verbinding zorg & veiligheid om ook sociale context (gezin) waar nodig mee te nemen in aanpak

Veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid

Dit veiligheidsveld richt zich op de fysieke veiligheid. Thema's die hierbij horen zijn verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid (rond gevaarlijke stoffen) en voorbereiding op crisisbeheersing.

accenten veiligheidsbeeld	accenten lopende aanpak
Heuvelland/ alle gemeenten:	
• verkeersoverlast in relatie tot toerisme en evenementen • relatief weinig verkeersongevallen • brandveiligheid: risico's rond verminderd zelfredzame huishoudens (senioren), horeca, kamerverhuur, zorginstellingen • 'externe veiligheidsrisico's' in relatie tot vervoersassen, opslag & bewerking, nabijgelegen industrie, kerncentrale Tihange	✓ brandveiligheid: risicobeheersing en incidentbestrijding > regionale brandweer (veiligheidsregio) ✓ crisisbeheersing/voorbereiding op rampenbestrijding: verdere professionalisering van 'Oranje kolom' (bevolkingszorg) (veiligheidsregio)
lokaal opvallend in aanpak (alle vijf gemeenten):	
	✓ verkeersveiligheid via drieslag 'infrastructuur', 'gedragsbeïnvloeding via voorlichting & educatie', 'handhaving' (parkeertoezicht) ✓ brandveiligheid: inzet op 'brandveilig leven' (preventie) en risico-gestuurde controle en handhaving ✓ externe veiligheid: handhaving risicocontouren, doorvertaling in RO (omgevingsbeleid); nieuwe beleidsvisie EV in voorbereiding

Veiligheidsveld 5: Integriteit en veiligheid

Dit veiligheidsveld gaat over verschijnselen die onze rechtsorde en veiligheid fundamenteel kunnen bedreigen: radicalisering en polarisatie, georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit, Veilige Publieke Taak, informatieveiligheid, en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

accenten veiligheidsbeeld	accenten lopende aanpak
Heuvelland: • druggerelateerde criminaliteit • witwassen/vastgoedfraude • arbeidsuitbuiting/ mensenhandel • recreatieparken-aanpak	✓ update Damocles-beleid (ook voorbereidingshandelingen) ✓ handelingskader OMG ✓ RIEC-samenwerking ✓ veilig buitengebied/recreatie
lokaal opvallend (alle vijf gemeenten): • <i>ondermijnende criminaliteit</i>: druggerelateerde criminaliteit (hennep, synthetisch), witwassen in relatie tot vastgoed, alertheid toerisme-sector, OMG's • <i>Veilige Publieke Taak en ambtelijke en bestuurlijke integriteit</i>: risico's door nieuwe taken gemeenten	✓ <i>ondermijnende criminaliteit</i>: BIBOB bij vergunningen (dient verder geborgd), Damocles-beleid, Flexteam op handhavingssnelwegen, lokaal bestuurlijk overleg RIEC, versteviging informatiepositie (integraal ondermijningsbeeld, IOB's), blijvende inzet op bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid ✓ <i>Veilige Publieke Taak en Ambtelijke en bestuurlijke integriteit</i>: randvoorwaarden/voorzieningen op peil én verder borgen in 'gewone werkprocessen'

Bijlage 3: Gehanteerde afkortingen

APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BBV	Besluit Begroting & Verantwoording
BIBOB	(Wet) Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
Boa	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
CBK	Crisisdienst Buiten Kantooruren
DHW	Drank- en Horecawet
DOR	Digitaal Opkopersregister
EURIEC	Euregionaal Informatie- en Expertise Centrum
EV	Externe Veiligheid
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
HIC	<i>High Impact Crimes</i> : delicten als woninginbraak, straatroof, overval, (overig) geweld
IOB	Integraal Ondermijningsbeeld
IVOV	Integraal Veiligheidsoverleg Valkenburg
IVP	Integraal Veiligheidsplan
JOP	Jongeren Ontmoetingsplek
JOR	Jeugd in Openbare Ruimte
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KVU	Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan
MDO	Multidisciplinair Overleg
OMG	<i>Outlaw Motorcycle Gang</i>
OOV/IV	Openbare Orde en Veiligheid/Integrale Veiligheid
OTO	Opleiden, Trainen, Oefenen
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PJO	Preventief Jongerenoverleg
PO	Primair Onderwijs
PPS	Publiek-Private Samenwerking
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening
RSM	Respectvol Samenwerken in Meerssen
SZMH	Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs.